

OPINIA AKADEMII MŁODYCH UCZONYCH

dotycząca projektu rozporządzenia MNiSW z dnia 27.09.2019 zmieniającego rozporządzenie w sprawie stypendiów ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dla studentów i wybitnych młodych naukowców (pismo nr DLP.ZLN.0210.10.2019.AK)

Opracował: dr hab. Karol Palka (prof. IM PAN)

W sierpniu bieżącego roku Akademia Młodych Uczonych PAN przekazała do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego rekomendacje dotyczące planowanych zmian w rozporządzeniu Ministra w sprawie stypendiów dla studentów i wybitnych młodych naukowców¹. Rekomendacje te miały na celu poprawę obecnie obowiązującego stanu prawnego, tak by przy uwzględnieniu możliwości technicznych i organizacyjnych Ministerstwa sposób definiowania i oceniania wybitności był możliwie zgodny z jego rozumieniem przez środowisko naukowe. Z satysfakcją stwierdzamy, że projekt rozporządzenia uwzględnia wiele z sugerowanych przez nas rozwiązań. Proponujemy następujące zmiany:

§5 ust. 1 pkt. 7 Docenianie staży zagranicznych służy promowaniu mobilności, jednak samo odbycie stażu nie jest znaczącym osiągnięciem naukowym, wobec czego nie powinno odgrywać w ocenie wniosku tak dużej roli jak np. publikacje. Rozporządzenie powinno również precyzować, jak oceniane są staże i jaką część oceny wniosku stanowią. W szczególności, poza długością stażu powinno brać się pod uwagę jakość ośrodka naukowego.

§5 ust. 1 pkt.8 Uważamy, że w ocenie powinno się brać pod uwagę fakt uzyskania przez kandydata prestiżowego stypendium krajowego (np. stypendium Start FNP), o ile nie jest ono finansowane w ramach grantu badawczego.

---

¹http://amu.pan.pl/images/Rekomendacje_AMU_StypendiaDlaWybitnychMlodychNaukowcow.pdf

§5 ust. 1 pkt.10 Ponawiamy propozycję usunięcia tego punktu. Biorąc pod uwagę różnorodność typów możliwej współpracy i ich zależność od dyscypliny, sama współpraca z uczelnią lub instytucją zagraniczną - w przeciwieństwie do efektów tej współpracy - nie zawsze jest znaczącym osiągnięciem naukowym. Ewentualnie rozporządzenie powinno precyzować sformułowanie „stała współpraca”, wyjaśnić, jaką część oceny wniosku kandydata stanowi ocena za nią i jak będzie ona oceniana.

§5 ust. 1 pkt.12 Wyjątek od tak sformułowanego wyłączenia powinny stanowić organizowane w ramach konferencji konkursy za najlepsze publikacje (które są szczególnie istotne w informatyce).

§5 ust. 2 pkt.1 i 2 Definicja “autora wiodącego” nie jest jasna, bo została sformułowana poprzez odwołanie do przykładów. Proponujemy następującą korektę:

Przez współautorstwo monografii naukowej, rozdziału w monografii naukowej lub artykułu naukowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, rozumie się także współautorstwo wiodące, tj. takie, że procentowy wkład autora jest nie mniejszy niż wkład każdego z pozostałych współautorów. W szczególności, współautorem wiodącym jest współautor, który spełnia co najmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) ma największy procentowy wkład autorski,*
- 2) pełnił kluczową rolę w powstaniu powyższego osiągnięcia i ma wkład procentowy taki jak pozostali współautorzy.*

§7 ust. 1a pkt. 1 Zwracamy uwagę, że sformułowanie “autorstwo lub wiodące współautorstwo”, może powodować wątpliwość czy „autorstwo” oznacza „wyłączne autorstwo” (jak powinno być).

Załącznik 2 część C pkt. 3 Sformułowanie “efekty projektu” powinno zostać doprecyzowane. Proponujemy zastąpić je następującym: “efekty projektu w postaci publikacji posiadających numer DOI i zawierających notę o finansowaniu z danego grantu oraz numerów patentów lub wdrożeń uzyskanych w wyniku badań prowadzonych w ramach danego grantu.”

Załącznik 2 część C pkt. 5 Proponujemy zastąpienie sformułowania “opis realizowanych zadań” przez “opis zrealizowanych zadań i ich wymiernych efektów”.

Zał. 2 Proponujemy zastąpienie sformułowania “opis realizowanych zadań, cel współpracy” przez “opis realizowanych zadań, celu i wymiernych efektów współpracy”.

1. Z konstrukcji rozporządzenia wnosimy, że zostanie utrzymana ocena wniosków przez Zespół Oceniający powoływany przez Ministra. **Podtrzymujemy naszą opinię, że powinno to być rozwiązanie przejściowe**, a docelowo wnioski o stypendia dla wybitnych młodych naukowców powinny być szczegółowo, pisemnie i anonimowo recenzowane przez co najmniej trzech specjalistów wybieranych w zależności od tematyki badań ocenianego naukowca oraz że treść recenzji powinna być udostępniana naukowcowi. Sugerujemy również przekazanie oceny wniosków do Narodowego Centrum Nauki.
2. Z uwagi na fakt, że wnioski o stypendia oceniane są obecnie metodą punktową poprzez porównania między sobą, uważamy, że dla rzetelności oceny porównania te powinny następować w ramach grup dyscyplin zbliżonych do siebie. W niedawnych rekomendacjach proponowaliśmy posłużenie się zmodyfikowaną wersją grupowania dyscyplin naukowych, jaką z powodzeniem stosuje Narodowe Centrum Nauki.
3. Ze względu na usunięcie wymogu przedstawienia opinii Rady Naukowej i opiekuna, dokumentacja wniosku nie będzie zawierała opinii specjalistów, co może utrudniać dokonanie oceny przez Zespół Oceniający, szczególnie w dyscyplinach o wysokiej specjalizacji. Proponujemy wprowadzenie możliwości dołączenia opinii ekspertów w dyscyplinie kandydata lub opinii Rad Naukowych.
4. Uważamy za niezbędne szczegółowe dokumentowanie procesu oceny wniosków, w tym:
  - (a) opublikowanie szczegółowych kryteriów oceny poszczególnych osiągnięć,
  - (b) zapewnienie oceny każdego wniosku przez co najmniej dwie osoby będące specjalistami w dyscyplinie naukowca (w przypadku utrzymania oceny przez Zespół Oceniający),
  - (c) wprowadzenie szczegółowych, merytorycznych uzasadnień ocen przez recenzentów (ewentualnie: członków Zespołu Oceniającego),
  - (d) udostępnienie wyżej wspomnianych ocen i uzasadnień naukowcowi.Zwracamy uwagę, że jest to wymóg prawny w postępowaniu administracyjnym.
5. Obecnie nie ma możliwości zawieszenia lub odebrania stypendium naukowcowi, nawet w przypadku stwierdzenia poważnych naruszeń etycznych, np. plagiatu. Uważamy, że powinno się stworzyć odpowiednią procedurę.